

gledati, da se vsprejmejo take določbe, da sedanji petakarji ne zgube sedanje volilne pravice. Če se to ne zgodi, se bodo pokazale težave pri davčni reformi.

Nova poljska stranka. — V Galiciji se snuje nova poljska stranka. Ta stranka bode imela podoben program in organizacijo kakor češka realistična stranka. Ne ve se pa, če bode nova poljska stranka mogla dobiti kak vpliv. Mogoče je pa tudi, da je vse le kaka poljska intriga, s katero hočejo škodovati kmetski stranki, katera je poljskim plemenitašem in pa vladi jako nepovoljna. Imeli smo že tudi poljsko demokratično stranko, ki je pa le na videz kazala svoj demokratizem, v resnici je pa podpirala poljsko šlaho. Ko je ob volitvah bil najugodnejši čas za delovanje, je pa glava te stranke, Lewakowski odšel v Ameriko. Zato pa mi v novo stranko nimamo še nobenega zaupanja. Dobro bi seveda bilo, ko bi se na Poljskem osnovala kaka močna svobodoljubna stranka, da bi Poljaki i vedno ne podpirali reakcije v Avstriji.

Iz Rusije smo dobili od poznavatelja tamošnjih razmer tale dopis: V Grodnu, Kovnu in drugih pograničnih mestih razmetavajo in razklejajo se poslednje dni skrivaj proklamacije, ki pozivljajo poljski narod k vstaji proti Rusiji in obetajo pomoč od „od zunaj“. Poljsko ruske oblasti gledajo na to počenje skozi prste, kajti več ko gotovo je, da razprostraleci teh puntarskih plakatov niso ruski Poljaki. Raznesel se je, morda dovolj opravičeni sluh, da manifest o koronaciji misli dati nekaj pravic Poljakom, katere so se jim zdaj v spomin 1863. l. krajšale. To bi seveda ruske Poljake, kolikor jih je nezadovoljnih, približalo Rusiji. Obča zadovoljnost na ruskem Poljskem pa ni na roke avstrijske politiki, t. j. avstrijskim Poljakom, kateri rabijo ruske Poljake za svoje namene, in ruske oblasti na Poljskem seveda so prepričane, da puntarski plakati gredo iz Galicije. Nadejati se je, da, ako bode ruska vlada tudi zanaprej zaničljivo gledala na te nove dokaze prijateljstva sosedov, Poljaki dobodo od koronacije, kar jim je bilo namenjeno. Ako pa ne dobodo, imajo se zahvaliti svojim avstrijskim rojakom, ki se na vse kriplje prizadevajo, da se poddrži nezadovoljnost ruskih Poljakov. Saj vse laži o Rusiji, trosijo le oni, ne pa naši Poljaki. V ruskih časnikih o teh plakatih ne pišejo, menda ne pušča cenzura; tako ima vlada pravilne nazore o njej. Jaz pa vem od nekega znanca, ki služi v Kovnu svetnikom deželne sodnije in ki je sam videl in čital te plakate.

Bolgarija. — Pozornost vse Evrope obrnjena je zadnji čas na Bolgarijo, kjer se je minole dni izvršil pomenljiv čin, da je prestolonaslednik princ Boris prestopil k pravoslavju in je s tem Bolgarija storila prvi pogoj za sprijaznienie z Rusijo. Slovesnemu prekrščenju prisostvovali so po svojih zastopnikih razun Rusije še Francoska, Turčija, Srbija in Grška. — Knez Ferdinand odpotuje kmalu v Petrograd, da se zahvali osebno carju, ker je prevzel kumstvo njegovemu sinu. — Mej bolgarskim narodom je veliko veselje nad završenem činom. Narodno sobranje je dovolilo princu Borisu pet milijonov, ki se plodonosno nalože, dokler ne bode polnoleten. — O spravi mej Bolgarijo in Rusijo pišejo listi raznovrstno. Vendar je pa posneti iz vseh poročil, da le tisti listi pišejo, da sprava ne bo popolna, ki so bili proti popravljenju Borisa. V Rusiji mnogo drže na pravoslavno vero in verjetno je, da jim je sedanji pravoslavni Boris dosti ljubši kot prej. — Mej velevlastmi vrše se pogovori glede priznanja Kobaržana knezom bolgarskim. Poroča se, da so ga večinoma že vse velesile priznale. — Bankir Georgev je daroval 800.000 frankov za ustanovitev bolgarskega vseučilišča.

Turčija. — Iz Turčije še vedno ne prihajajo pomirljiva poročila. Mej ljudstvom vre in nezadovoljnost je velika mej vsemi sloji ljudstva, mej kristjani in mohamedanci. Vse hoče preustrojo države. Minole dni so zopet prišli v Carigradu na sled zaroti, ki se je zadala nalogo odstraniti sedanjega sultana in ga nadomestiti z drugim. Zaprli so dvanajst oseb, mej ka-

terimi so tudi trije častniki čet sultanove palače. Pač se mora sultan varnega čutiti, ko vidi, da mu še njegova telesna straža ni zvesta.

Kuba. — Položaj na Kubi je nespremenjen. Sicer prihajajo od ontod uradna poročila, da Španjci zmagujejo, vendar tem poročilom ni verjeti. Bivši španski poveljnik na Kubi Martinez Campos se je izrekel, da Kuba mora svojo upravo dobiti. Seveda španski državniki se ne morejo sprijazniti s to idejo, ker hočejo še nadalje izkoriščati sedaj že do cela izcrpano Kubo. Hočejo po vsi si i, da bi Kuba plačala Španiji vojne stroške. Če bi jih mogla, bi bilo dobro, če jih ne more, je druga. Sploh se pa vstaši dobro upirajo in zgodi se prav lahko, da bo prišlo do tega, da bi Španjci še radi dovolili Kubi samoupravo pod španskim pokroviteljstvom, pa bo prepozno in bodo Kubanci se popolnoma otresli španske nadvlade. Potem naj pa Španija gleda za milijone, katere je potrosila za vojsko, dočim bi bila lahko kubanske razmere brez vojske uravnala, ko bi bila le malo bolj svobodoljubna.

Afrika. — Dasi laški listi prepevajo slavo zmagoviti laški vojski v Afriki, vendar v resnici stvar vse drugače stoji. Italijani so zopet morali drugo trdnjavo zapustiti. Sovražnik jih obkoljuje od vseh strani. Če pride do odločilnega boja, ne vemo komu bo boljše šla, kajti nasprotnik je dobro oborožen. Ravno minoli čas je zopet ena francoska ladija dovela Abesincem več orožja. To seveda jezi Italijane, a ne morejo si pomagati. Italijanski ministerski svet je sicer sklenil vojsko nadaljevati, dokler ne bo ugonoben sovražnik, toda kdo ve, če bo to šlo, oziroma, koliko časa bo šlo. Zadnjega groša vendar ne more Italija dati za Afriko, ko ima vendar doma sto potreb.

Vzhodna Azija. — V Soeulu v prestolnem mestu na Koreji je nastal res upor. Vstaši so napali vlado in umorili ministerskega predsednika in sedem uradnikov. Kralj in prestolonaslednik sta ubežala k ruskemu poslaniku v varstvo. Ruski vojaki obkolili so rusko poslaniško palačo in jo čuvali. V Soeul odpotovali so tudi oddelki angleške, ameriške in francoske mornarice, da varujejo ondi svoje interese.

Regulacijski načrt za Ljubljano.

II.

Regulacijski načrt ozira se zlasti na bodoče razširjenje predmestja Gradišče in sicer ob levi in desni strani Tržaške ceste, kjer utegnejo nastati hiše z malimi cenenimi stanovanji; tudi za vrtove bode svet tam ugoden in je utegne torej razviti vrtnarstvo v onem dela mesta. Mej novo Tržaško cesto in tirom južne železnice ob južnem koncu Levstikovih ulic projektovan je na svetu kranjske stavbinske družbe večji trg.

Na desnem bregu Ljubljanice važna je zlasti regulacija Špitalskih ulic, katere se imajo napraviti ravne in 16 metrov široke tako, da se bode s Francovega mostu že lahko videl krasni vodnjak poleg mestne hiše. V soglasju s Špitalskimi ulicami treba bode svojedobno širjega mostu, kar se bode lahko zgodilo, ker se bode vsled osuševanja barja in uravnave Ljubljanice moral svojedobno podreti sedanji zidani most ter napraviti železen most, ki ne bode oviral odtoka Ljubljanice.

Kakor na levem, projektovana je tudi na desnem bregu Ljubljanice uravnava nabrežja in sicer od Gruber-

jevega prekopa do Živinozdravniških ulic. Za nabrežje ob Prulah, ki bode široko od 18—37 m ter imelo smer proti dolenskem kolodvoru, merodajna bode fronta Sirnikove hiše in vogal posestva prof. Ziakowskega. Smer Sv. Jakoba nabrežja (širina 9—22 m) bode pravokotno na Trubarjeve ulice, katere se imajo razširiti na 26 metrov ob meji Virantovega vrta. Francovo nabrežje imelo bode širino 12 m ter bode paralelno z uravnano Ljubljano. Šolski drevored razširil se bode pri Francovem mostu tako, da bode vogal pri „Kresiji“ 12·20 m oddaljen od sedanjega obrežja zidu; sicer pa bode za smer merodajna fronta semenišča in kot Mahrove hiše. Poljanski nasip imel bo širino od 12 do 38 metrov; nabrežje ob Grubarjevem prekopu od domobranske vojašnice do klavnice dobi 12 m širine.

Florijanske ulice in Karlovska cesta, obe v sedanji dolžini, razširita se na 12 metrov. Od št. Jakobskega trga do Zvonarskih ulic projektovana je nova 12 m široka ulica, isto tako od Zvonarskih ulic do Grubarjevega prekopa paralelno z nabrežjem ob Prulah; mej tem obrežjem in Karlovsko cesto projektovane so tri ceste — srednja kot nadaljevanje Opekarske ceste. Zatiške ulice se imajo preložiti tako, da bode za smer merodajen vogal redutnega poslopja. Lingerjeve ulice razširijo se na 12 m, mej licealnim poslopjem in tako imenovano glavno stražnico pa se otvori nova 14 m široka cesta od Valvazorjevega trga do šolskega drevoreda.

Mej Strelškimi ulicami, Gruberjevo in Poljansko cesto projektovane so tri vzdolžne in štiri prečne ceste in sicer poslednje ob meji Eisljevega in Schreierjevega posestva, ob otroški bolnici, ob vzhodni meji Dečmanovega posestva in mej Lichtenthurnovo sirotišnico in Marijanom. Tudi vzhodno od Gruberjeve ceste projektovanih je nekoliko novih cest, isto tako tudi onkraj tiru južne železnice na levi strani Dunajske ceste. Pri tej priliki bodi omenjeno, da se bode prostor za novo jezuvitsko cerkev določil najbrže na Poljanskem trgu, kamor bi vsekako bolj spadala, nego li na prostor nasproti otroški bolnici, kakor je bilo prej projektovno.

Enketa, ki je bila sklicana v presojo regulacijskega načrta, bavila se je tudi s premestitvijo pokopališča, ki bode prej ali slej neizogibna, ker bode okolo sedanjega pokopališča nastal delavski del mesta. Enketa izrekla je nujno željo za premestitev pokopališča v zdoljnji del Udmata in Sela, vendar se pri regulacijskem načrtu premestitev pokopališča še ni vzela v poštev, ker se najbrže ne bode mogla izvršiti v bližnji prihodnosti; v to svrho treba bode še dolgotrajnih obravnav.

V predstojećih vrsticah naveli smo glavne točke regulacijskega načrta, ki bode občinstvu kmalu pristopen, ker ga bode mestni magistrat dal litografično pomnožiti in ga bode potem dobiti potom knjigotržtva.

Obrtnijske raznoterosti.

Premogov prah. Skušnja uč, da je mnogo nesreč v premogovnikih. Če se ta prah užge, nastane grozna eksplozija, posebno če so še vnetljivi plini v jami. Premogov prah se vname le ob močnem plamenu, posebno ob plamenu, ki nastane pri razstreljevanju skal. Ob plamenu svetilnic se ta prah navadno ne vname. Nesreče v premogovnikih bi se skoro povsem odpravile, ko bi se opustilo razstreljevanje po premogovnikih. To je vsekako težavno v premogovnikih s trdim kamenjem. Mnogo se pa doseže že, če se premogov prah večkrat odpravlja iz jame in ne rabita za razstreljevanje razstrelila, ki dajo močno plame, kakor črni smodnik.

Deželni odbor štajerski in nova lovska postava.

(Konec.)

V krajih tedaj, v katerih je zajec škodljiv, ga sme lovski najemu vse leto streljati, drugim pa, katerim dela škodo že kjerkoli, se velikodušno in milostno dovoljuje, da ga smejo, ako se jim ljubi, loviti v zanjke — streljati pa ga Bog ne daj! Najbolje bode pač kazalo, da si posestniki omislijo take zanjke, kakoršne imajo konjederci, kadar lovijo pse, ter potem tako oboroženi naredo kar v celem okraju gonjo na zajce, mogoče, da jih tako polove ali jih pa vsaj preženo v drugi okraj, kjer niso več škodljivi. To bode gotovo prav veselo in kratkočasno in stavimo, da vsaj nekaj najhujših požeruhov kar od strahu pocepa! Te gonje pa se mora udeležiti vsakateri, ker drugače mu ni pomagati, kajti za škodo, katero mu naredi zajec, tudi po novi lovski postavi ne dobi nobenega povračila.

Človek bi se tem določilom skoraj smejal, ako bi stvar ne bila tako resna. Glas štajerskih sadjarjev, ki so že leta in leta prosili pomoči proti zajcu, se je popolnoma prezrl in udušil. Sadna drevesa pri tej visoki gospodi nimajo nobene vrednosti; kakor dozdej, tako se tudi še zanaprej izročujejo brez vse milosti ostrim zajčjim zobom. Ako je tedaj sadjarstvo brez pomena in brez vrednosti, zakaj pa se vsako leto tisoče in tisoče goldinarjev žrtvuje sa sadjerejsko šolo v Mariboru in Grotten-dorfu, katere mora plačati ljudstvo? Tudi je čisto nepotrebno, da se na deželne stroške nastavljajo sadjerejski potovalni učitelji.

Zato se pa tudi ni prav nič čuditi, ako le-ti učitelji pri svojih predavanjih dostikrat nimajo skoro nič poslušalcev. Kako se pa naj vendar kmet navzame in navduši za stvar, in bodi si, da je še tako koristna, ako ve, da mu lahko zajec brez vse odškodnine v eni noči uniči delo in trud od večih let? Zajcu se naj tudi še zanaprej prizanaša na škodo kmetijstva, in na škodo narodnega blagostanja. In vse to najbolj radi tistih, ki pri lovu iščejo zabave in kratkočasje, le tem na ljubo je deželni odbor izdelal ta izborni načrt nove lovske postave. Zabava, kratkočasje nekaterikov je tedaj pri teh gospodih